

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5To/2/2025
Identifikačné číslo spisu: 9522100106
Dátum vydania rozhodnutia: 02.10.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Štíft
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:9522100106.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Štífta a sudcov JUDr. Mariána Mačuru a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. v trestnej veci odsúdeného Mgr. D. H., pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a iné, prerokoval na verejnom zasadnutí konanom 2. októbra 2025 v Bratislave odvolanie odsúdeného podané proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu zo 16. septembra 2024, sp. zn. 12T/4/2022, a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku napadnutý rozsudok sa zrušuje.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku pri nezmenenom výroku o vine odsúdeného právoplatne konštatovanej rozsudkom Špecializovaného trestného súdu zo 16. mája 2022, sp. zn. 12T/4/2022, sa odsúdenému:

Mgr. D. H., nar. XX. U. XXXX v U., trvale bytom U., T. XXXX/XA,

ukladá:

Podľa § 329 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom k 16. máju 2022 (ďalej len „Trestný zákon“) s použitím § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona, § 39 ods. 2 písm. e), ods. 3 písm. d) Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaraďuje odsúdeného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona úhrnný trest zákazu činnosti spočívajúci v zákaze výkonu funkcie, povolania a zamestnania v orgánoch verejnej moci vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 56 ods. 1 Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona úhrnný peňažný trest vo výmere 15.000 (pätnásťtisíc) eur.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd (ďalej aj prvostupňový súd“) rozsudkom zo 16. septembra 2024, sp. zn. 12T/4/2022, rozhodol tak, že odsúdenému D. H. pri nezmenenom výroku o vine odsúdeného tak, ako bola právoplatne konštatovaná v rozsudku Špecializovaného trestného súdu zo 16. mája 2022, sp. zn. 12T/4/2022, v zmysle § 166 Tr. por. uložil podľa § 329 ods. 2 Trestného zákona v znení platnom ku dňu 16. mája 2022 (ďalej „Tr. zák.“) v spojení s § 36 písm. j), písm. l) Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 39 ods. 2 písm. e), ods. 3 písm. d) Tr. zák. za použitia § 41 ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere dva roky so zaradením podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, podľa § 61 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 36 písm. j), písm. l) Tr. zák. a § 38 ods. 3 Tr. zák. za použitia § 41 ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest zákazu činnosti spočívajúci vo výkone funkcie, povolania a zamestnania v orgánoch verejnej moci vo výmere sedem rokov, podľa § 56 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 36 písm. j), písm. l) Tr. zák. a § 38 ods. 3 Tr. zák. za použitia § 41 ods. 2 Tr. zák. úhrnný peňažný trest vo výške 15. tis eur s tým, že podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. ustanovil odsúdenému pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody vo výmere pätnásť mesiacov.

Proti tomuto rozsudku podal v lehote ustanovenej v § 309 ods. 1 Trestného poriadku („Tr. por.“) odvolanie vo svoj prospech odsúdený prostredníctvom obhajkyne JUDr. Michaely Gáborík, LL.M., podaním z 30. septembra 2024 (č. l. 14 232 - 14 235) proti všetkým výrokom o treste, ktoré následne odôvodnil podaním z 21. októbra 2024 (č. l. 14 246 - 14 250) s tým, že navrhol, aby odvolací súd v napadnutom rozsudku zrušil výrok o treste v časti uloženia peňažného trestu podľa § 56 ods. 1 Tr. zák. vo výške 15 tis. eur, ako aj v časti podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. o ustanovení náhradného trestu odňatia slobody vo výmere pätnásť mesiacov. Odsúdený uviedol, že podstatu svojho odvolania zameriava na princíp zákazu zmeny k horšiemu, ktorý bol v jeho prípade porušený uložením peňažného trestu spolu s obligatónym uložením náhradného trestu odňatia slobody v trvaní pätnásť mesiacov, čím sa výrazne zhoršuje postavenie odsúdeného, ktoré mu vyplývalo z predchádzajúceho výroku o treste skoršieho odsúdenia, nakoľko v prípade vtedy uloženého trestu prepadnutia majetku, pre prípad, že by daný trest nepostihol žiaden majetok odsúdeného, pretože odsúdený by majetok nevlastnil, alebo by majetok odsúdeného postihovalo len v menšej miere, než neoprávnený prospech získaný spáchanými skutkami, nehrozil by odsúdenému žiadny ďalší trest, či akákoľvek iná forma sankcie. Uvedené však neplatí v prípade obligatónneho ukladania náhradného trestu odňatia slobody, ktorý sa ukladá pre prípad, že peňažný trest nebude zaplatený. Pre taký prípad, ak nedôjde k zaplateniu peňažného trestu, hrozí odsúdenému obligatónne „ďalší“ nepodmienečný trest odňatia slobody významne dlhého trvania - pätnásť mesiacov, čo je takmer rovnako ako samotný trest odňatia slobody uložený odsúdenému ako priamy následok spáchania stíhaných skutkov. Nezaplatením peňažného trestu je odsúdený vystavený reálnej hrozbe výkonu ďalšieho trestu postihujúceho jeho osobnú slobodu až v trvaní pätnásť mesiacov, hrozba ktorá ale v prípade trestu prepadnutia majetku neexistovala. V prípade nezaplatenia peňažného trestu je tak odsúdenému reálne uložený trest postihujúci jeho osobnú slobodu v trvaní celkom tridsaťdeväť mesiacov, čo je situácia z pohľadu odsúdeného výrazne horšia, než tomu bolo v predchádzajúcom odsúdení, kedy mu bol uložený trest postihujúci ho na osobnej slobode v trvaní celkom dvadsaťštyri mesiacov. V predchádzajúcom odsúdení nebol odsúdenému ukladaný žiaden náhradný trest pre prípad, že by trest prepadnutia majetku nepostihol majetok odsúdeného v rozsahu pokrývajúcom neoprávnený prospech zadovážený trestnou činnosťou, resp. v akomkoľvek očakávateľnom rozsahu. V prípade nariadenia výkonu náhradného trestu odňatia slobody sa výmera trestu odňatia slobody uložená odsúdenému výrazne zvýši v porovnaní s jeho skorším odsúdením o pätnásť mesiacov, čo je vzhľadom k pôvodne uloženému trestu odňatia slobody v trvaní dva roky nie zanedbateľná dĺžka. Uloženie peňažného trestu spolu s náhradným trestom odňatia slobody bez zníženia uloženého trestu odňatia slobody tak výrazne zvyšuje celkový trest postihujúci osobnú slobodu odsúdeného, ktorého výkon prichádza do úvahy, a teda výrazne zvyšuje mieru jeho postihu v porovnaní s predchádzajúcim výrokom o treste. Niet sporu o tom, že obnova konania povolená odsúdenému uznesením Špecializovaného trestného súdu z 9. októbra 2023, sp. zn. 10Nt/1/2023, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR z 12. decembra 2023, sp. zn. 2 Tost 29/2023, bola povolená na návrh odsúdeného a v jeho prospech. Odsúdený namietá, že napadnutým rozsudkom je porušené ustanovenie § 405 písm. b) Tr. por., podľa ktorého ak bola povolená obnova konania len v prospech obvineného, nesmie mu byť novým rozsudkom uložený trest prísnejší, než aký mu bol uložený v pôvodnom

rozsudku. Uložením peňažného trestu za súčasného uloženia náhradného trestu odňatia slobody v trvaní pätnásť mesiacov tak bola odsúdenému uložená ďalšia hrozba, ktorá ale pre odsúdeného z predchádzajúceho výroku o treste nevyplývala, resp. nebola daná, čím došlo k zhoršeniu jeho postavenia.

Spisový materiál bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „odvolací súd“) na rozhodnutie o podanom odvolaní 15. januára 2025 a napadol na rozhodnutie do senátu 5T, pričom prvýkrát 29. októbra 2024 predložený spisový materiál na rozhodnutie o odvolaní odsúdeného bol tunajším súdom vrátený za účelom procesného postupu podľa § 427 Tr. por. vzhľadom na žiadosť odsúdeného o zrušenie zaistenia majetku. Senát 5T, ktorému vec napadla na rozhodnutie v čase prvého nápadu veci (s poukazom na čl. XV ods. 4 rozvrhu práce tunajšieho súdu v znení účinnom v čase nápadu veci, podľa ktorého trestnú vec opätovne predloženú po tom, ako bola vybavená „inak“, vybaví senát v pôvodnom zložení), rozhoduje v zložení JUDr. Juraj Kliment, JUDr. Peter Štift a JUDr. Marián Mačura, pričom JUDr. Juraja Klimenta vylúčeného uznesením Najvyššieho súdu SR z 20. mája 2025, sp. zn. 2 Ndt 10/2025 nahradil sudca zastupujúceho senátu JUDr. Patrik Príbelský, PhD. s poukazom na čl. X ods. 5, čl. XVI ods. 5 a osobitnú časť (vec s koncovým číslom 2) rozvrhu práce tunajšieho súdu v znení účinnom v čase vzniku dôvodu na uskutočnenie zastúpenia.

Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu, ktoré sa vykonalo v neprítomnosti odsúdeného na základe jeho písomnej žiadosti z 8. septembra 2025, boli ohľadom odsúdeného prečítané odpis registra trestov a centrálna evidencia správnych deliktov a priestupkov od 1. septembra 2024, obidve listiny z 5. augusta 2025, pričom z nich nevyplývali žiadne nové skutočnosti oproti dokazovaniu vykonanému prvostupňovým súdom na hlavnom pojednávaní.

Prokurátor v konečnom návrhu uviedol, že s tvrdením odsúdeného v podanom odvolaní sa nemožno stotožniť, keďže hlavným zmyslom náhradného trestu odňatia slobody nie je generálna či individuálna prevencia a dokonca ani morálne odsúdenie spoločnosťou. Náhradný trest plní prioritne funkciu hrozby a zároveň motivácie zaplatiť peňažný trest. Nemožno sa zbaviť dojmu, že postojom vyjadreným v odvolaní odsúdený naznačuje možnosť nezaplatiť uložený peňažný trest, pričom práve aj náhradný trest odňatia slobody má byť tou motiváciou, ktorá ho presvedčí k splneniu povinnosti, a síce k zaplateniu peňažného trestu. Vyhodnocovať podmienky pre uloženie peňažného trestu, ako i pre uloženie obligatorného náhradného trestu nemožno len formálne či hypoteticky, ale materiálne a vo vzťahu ku konkrétnej osobe, v súvislosti s jeho reálnou schopnosťou peňažný trest zaplatiť. Totiž pri ukladaní peňažného trestu je súd povinný prihliadnuť na osobné a majetkové pomery páchatel'a. Peňažný trest neuloží, ak je zrejme, že ho odsúdený nebude schopný zaplatiť (§ 57 ods. 1 Tr. zák.). Ako je zrejme aj z napadnutého rozsudku, Špecializovaný trestný súd dôsledne vyhodnocoval osobné aj majetkové pomery odsúdeného pred tým, než menovanému uložil peňažný trest, zároveň vyhodnocoval aj možný vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby (§ 34 ods. 3 Tr. zák.). V tejto súvislosti nemožno nespomenúť, že na hlavnom pojednávaní bolo dokazovaním preukázané, že odsúdený získal trestnou činnosťou, za ktorú bol odsúdený, nezanedbateľný neoprávnený prospech, ktorý možno považovať za výnos z trestnej činnosti. Odsúdený disponuje aj rodinným domom, ktorého hodnota pri súčasnom trhu s nehnuteľnosťami nesporne presahuje hodnotu 15 tis. eur, teda výšku uloženého peňažného trestu. Napokon odsúdený disponuje aj tzv. okamžitými finančnými prostriedkami, ktoré sú k dispozícii v domácnosti odsúdeného, jedná sa o sumu približne 30 tis. eur, pri ktorej neboli preukázané tvrdenia odsúdeného o pôvode úspor na účtoch jeho maloletých dcér, ktorá suma by v prípade konkurzného konania podliehala súpisu majetku odsúdeného [§ 107aa ods. 2 písm. b) zákona č. 7/2005 Z. z.]. Napokon aj samotný odsúdený pred súdom priznal, že tieto úspory sú tvorené aj pravidelným poukazovaním jeho mesačného príjmu na účet jednej z jeho dcér. Zároveň bol odsúdený riadne zamestnaný, dosahoval príjem z pracovnej činnosti a neboli zistené žiadne zdravotné ťažkosti či obmedzenia, ktoré by odsúdenému bránili vo výkone pracovnej činnosti. Z prezentovaných skutočností je tak zrejme, že odsúdený bude schopný uložený peňažný trest zaplatiť, preto hrozba výkonu náhradného trestu odňatia slobody nie je u odsúdeného vôbec reálna. Rovnako obligatorne ukladaný náhradný trest odňatia slobody vo výmere pätnásť mesiacov pri uložení peňažného trestu vo výške 15 tis. eur sa javí byť plne primeraný a spravodlivý, nakoľko takéto určenie náhradného trestu vychádza z premisy jedného mesiaca náhradného trestu za 1

tis. eur uloženého peňažného trestu, čo je plne v súlade s ustálenou súdnou praxou. Zároveň nebolo zistené ani splnenie podmienok pre neuloženie náhradného trestu odňatia slobody v zmysle ustanovenia § 57 ods. 4 Tr. zák. s odkazom na § 57 ods. 3 Tr. zák. Odsúdenému pôvodne ukladaný trest prepadnutia majetku, ktorý postihoval celý jeho majetok s hodnotou výrazne prevyšujúcou výšku uloženého peňažného trestu, bol nepomerne prísnejší než novo uložený peňažný trest s náhradným trestom, ktorý odsúdený odmieta a ktorý je v plnej miere spôsobilý zaplatiť a uložením ktorého v žiadnom prípade nedošlo k zhoršeniu postavenia odsúdeného. Zmysel zásady reformatio in peius tak zostal v plnej miere zachovaný. Napadnutý rozsudok považuje za vecne správny a uložený trest za zákonný, spravodlivý a nezhoršujúci postavenie odsúdeného, a preto jeho odvolanie navrhol ako nedôvodné zamietnuť podľa § 319 Tr. por.

Obhajkyňa odsúdeného na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu v konečnom návrhu uviedla, že sa v celom rozsahu pridržiava písomne podaného odvolania, ktoré bolo podrobne oboznámené a navrhuje rozhodnúť v súlade s jeho petitom.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaniu vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj, ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

Podľa § 405 písm. b) Tr. por. ak bola povolená obnova konania len v prospech obvineného, nesmie mu byť novým rozsudkom uložený trest prísnejší, než aký mu bol uložený v pôvodnom rozsudku.

Podľa § 166 Tr. por. súd, ktorý rozhoduje znovu vo veci, v ktorej skorší rozsudok bol na základe odvolania, dovolania alebo návrhu na obnovu zrušený len čiastočne, uvedie v novom rozsudku iba tie výroky, pre ktoré o veci znovu rozhoduje. Na súvislosť týchto výrokov s výrokmi, v ktorých zostal skorší rozsudok nedotknutý, pritom poukáže.

Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. ak súd ukladá peňažný trest, ustanoví pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody až na päť rokov. Náhradný trest nesmie spolu s uloženým trestom odňatia slobody presahovať zákonom dovolenú hranicu trestnej sadzby.

Podľa § 57 ods. 4 Tr. zák. ak by náhradný trest presiahol hranicu uvedenú v odseku 3 alebo ak je peňažný trest ukladaný popri treste odňatia slobody na doživotie, súd náhradný trest neuloží.

Najvyšší súd ako odvolací súd proti rozsudku vydaným Špecializovaným trestným súdom (§ 315 Tr. por.) na základe podaného odvolania prioritne posudzoval, či nie sú splnené podmienky pre zamietnutie odvolania podľa § 316 ods. 1 Tr. por. alebo pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. por., pričom skutočnosti pre také rozhodnutie nezistil. Zo spisového materiálu vyplýva, že rozsudok prvostupňového súdu vydaný podľa § 166 Tr. por. len ohľadom rozhodnutia o treste, bol napadnutý odvolaním podaným proti všetkým jeho výrokom, čím odvolací súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku v celom rozsahu, ako aj správnosť postupu konania, ktoré

vydaniu rozsudku predchádzalo. Keďže podané odvolanie bolo zdôvodnené v zásade, resp. výlučne iba ohľadom uloženia peňažného trestu a náhradného trestu odňatia slobody, odvolací súd bude ďalej prioritne rozoberať tieto výroky. Odvolací súd pritom zistil, že odvolanie odsúdeného je čiastočne dôvodné, a to ohľadom namietania uloženia náhradného trestu odňatia slobody pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený.

Ku konaniu na prvostupňovom súde odvolací súd uvádza, že pôvodne bolo v merite veci rozhodnuté rozsudkom Špecializovaného trestného súdu zo 16. mája 2022, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste uzatvorená medzi prokurátorom a v tom čase obvineným Mgr. D. H. a ktorým bol tento uznaný vinným zo spáchania v bode 1 zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák., v bode 2 zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., v bodoch 3, 4, 6, 7 a 8 pokračovacieho zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák. a pokračovacieho prečinu neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 písm. a) Tr. zák., v bode 5 prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a v bode 9 zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. na skutkovom základe v ňom uvedenom a za to mu bol uložený podľa § 329 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 36 písm. j), písm. l) Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 39 ods. 2 písm. d), písm. e), ods. 3 písm. d) Tr. zák. za použitia § 41 ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere dva roky so zaradením podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia (z výkonu trestu odňatia slobody bol podmenečne prepustený uznesením Okresného súdu Trenčín z 8. marca 2023, sp. zn. 37Pp/31/2023, právoplatným 25. apríla 2023 s určenou skúšobnou dobou tri roky a s nariadením probačného dohľadu na jeden rok), podľa § 61 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 36 písm. j), písm. l) Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 39 ods. 2 písm. d), písm. e), ods. 3 písm. d) Tr. zák. za použitia § 41 ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest zákazu činnosti spočívajúci vo výkone funkcie, povolania a zamestnania v orgánoch verejnej moci vo výmere sedem rokov a podľa § 58 ods. 3 Tr. zák. trest prepadnutia majetku.

Na základe návrhu odsúdeného na povolenie obnovy podaného v jeho prospech Špecializovaný trestný súd uznesením zo 14. novembra 2023, č. k. 10Nt/1/2023-64, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR z 12. decembra 2023, sp. zn. 2 Tost 29/2023, rozhodol tak, že podľa § 394 ods. 1, ods. 4 písm. b) Tr. por. povolil obnovu konania vo veci Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. 12T/4/2022, podľa § 400 ods. 1 Tr. por. zrušil rozsudok Špecializovaného trestného súdu zo 16. mája 2022, sp. zn. 12T/4/2022, vo výroku o treste a v obsahovo nadväzujúcich výrokoch, ak stratili podklad vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením a podľa § 404 ods. 2 Tr. por. vec vrátil prokurátorovi do prípravného konania.

Následne prokurátor Krajskej prokuratúry Banská Bystrica podal na Mgr. D. H. na Špecializovaný trestný súd 30. júla 2024 obžalobu č. k. 20Kv 89/24/6600-15 z 24. júla 2024, keďže medzi prokurátorom a odsúdeným nedošlo k dohode o treste s tým, aby „súd vykonal hlavné pojednávanie a rozhodol o treste a ďalších výrokoch, ktoré majú podklad v danom štádiu konania už v právoplatnom výroku o vine“.

Špecializovaný trestný súd na podklade tejto obžaloby, ktorá bola riadne doručená odsúdenému a jeho obhajkyňi spolu s výzvou na doručenie návrhov na vykonanie dôkazov, vykonal hlavné pojednávanie 16. septembra 2024, na ktorom vypočul odsúdeného a prečítal v zápisnici o hlavnom pojednávaní uvedené listinné dôkazy, strany nemali návrhy na doplnenie dokazovania a po záverečných rečiach strán a poslednom slove odsúdeného rozhodol spôsobom uvedeným na začiatku odôvodnenia tohto rozhodnutia.

Odvolací súd po posúdení prejednávanej veci k napadnutému rozsudku prvostupňového súdu uvádza nasledujúce skutočnosti.

Trestný zákon vo viacerých ustanoveniach upravuje otázku ukladania trestov, a to jednak pri zásadách ukladania trestov, jednak pri úprave jednotlivých druhov trestov. Základnými ustanoveniami, ktoré musí

súd pri ukladaní trestu zohľadniť je účel trestu (§ 34 ods. 1 Tr. zák.) a vymedzenie okolností, na ktoré musí súd prihliadnuť pri určovaní druhu trestu a jeho výmery (§ 34 ods. 4 Tr. zák.).

Účelom trestu je zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti (represívny prvok) a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život (prvok individuálnej prevencie) a súčasne iných odradí od páchania trestných činov (prvok generálnej prevencie), pričom trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou (§ 34 ods. 1 Tr. zák.). Pri určení druhu trestu a jeho výmery má súd prihliadnuť na jednej strane na spôsob spáchania činu, jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, na druhej strane na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy, pričom trest by mal postihovať iba páchatel'a tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a blízke osoby (§ 34 ods. 3, ods. 4 Tr. zák.).

Prvostupňový súd v napadnutom rozsudku pri rešpektovaní uvedených zákonných ustanovení jasne, zrozumiteľne a dostatočne určito objasnil skutočnosti, ktoré vzal do úvahy pri rozhodovaní o ukladaní trestu a na tieto odvolací súd odkazuje bez potreby ich opakovania v tomto rozhodnutí, keď aj s poukazom na obsah podaného odvolania nie je potrebné rozvádzať skutočnosti ohľadom uloženia úhrnného trestu odňatia slobody vo výmere dva roky so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a úhrnného trestu zákazu činnosti spočívajúcom v zákaze vykonávania funkcie, povolania a zamestnania v orgánoch verejnej moci vo výmere sedem rokov, ohľadom ktorých odsúdený podané odvolanie žiadnym spôsobom nezodôvodnil a odvolací súd v prípade ich uloženia nezistil pochybenie, ktoré by s poukazom na ustanovenie § 317 ods. 1 Tr. por. odôvodňovalo podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Odvolací súd k určení najpriaznivejšieho zákona pre odsúdeného uvádza, že v danom prípade bol týmto zákonom pôvodne aplikovaný Trestný zákon v znení účinnom k 16. máju 2022, keďže najprísnejším trestným činom z pohľadu ukladania úhrnného trestu podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. (došlo spáchaniu viac úmyselných trestných činov, z ktorých je aspoň jeden zločinom) bol zločin podľa § 329 ods. 2 Tr. zák. s trestnou sadzbou trestu odňatia slobody päť rokov až dvanásť rokov, ktorá sa pri aplikácii § 38 ods. 3, ods. 8 Tr. zák. (ak prevažuje pomer poľahčujúcich okolností, znižuje sa horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu z rozdielu medzi hornou a dolnou hranicou ustanovenej trestnej sadzby) a § 41 ods. 2 Tr. zák. (zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu najprísnejšie trestného o jednu tretinu) upravila na 5 rokov až 12 rokov 10 mesiacov a 20 dní, zatiaľ čo podľa Trestného zákona účinného v čase rozhodovania by sa ukladal úhrnný trest podľa § 296 Tr. zák. ako najprísnejšieho trestného činu s trestnou sadzbou trestu odňatia slobody päť rokov až desať rokov, ktorá by sa pri aplikácii § 41 ods. 2 Tr. zák. upravila na 5 rokov až 13 rokov a 4 mesiace.

Odsúdený v podanom odvolaní namieta dve základné skutočnosti, a to uloženie peňažného trestu a náhradného trestu odňatia slobody ustanoveného pre prípad úmyselného zmarenia výkonu peňažného trestu s poukazom na skutočnosť, že napadnutím rozsudkom oproti pôvodne v tejto trestnej veci vydanému právoplatnému rozsudku Špecializovaného trestného súdu zo 16. mája 2022, sp. zn. 12T/4/2022 (zrušenému vo výroku o treste na podklade obnovy konania podanej odsúdeným v jeho prospech), došlo k porušeniu ustanovenia § 405 písm. b) Tr. por., podľa ktorého v prípade povolenia obnovy konania len v prospech odsúdeného, mu nesmie byť novým rozsudkom uložený prísnejší trest oproti trestu uloženému v pôvodnom rozsudku.

Odvolací súd zistil, že táto námietka je sčasti dôvodná z pohľadu namietania uloženia náhradného trestu odňatia slobody odsúdenému podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. pre prípad úmyselného zmarenia výkonu peňažného trestu. Odvolací súd k tomu uvádza nasledovné skutočnosti.

Uloženie peňažného trestu napadnutým rozsudkom vo výmere 15 tis. eur je v súlade s ustanovením § 56 ods. 1 Tr. zák., keďže odsúdený úmyselným trestným činom získal majetkový prospech. V tomto ohľade treba poukázať na základnú premisu ustanovenú v § 1 Tr. por., podľa ktorého majú byť výnosy z trestnej činnosti odňaté a pokiaľ teda nedošlo v trestnom konaní k odňatiu výnosov z trestnej činnosti

iným spôsobom, je nevyhnutným uložiť peňažný trest aspoň vo výške pokrývajúcej také výnosy. Z vymedzenia jednotlivých skutkov je nepochybné, že odsúdený získal spáchanou trestnou činnosťou finančné prostriedky, ktoré bolo nutné ako výnosy z trestnej činnosti odňať (podľa skutkovej vety bodu 2 rozsudku 800 až 900 eur mesačne v bližšie nezistenom období rokov 2015 a 2016, resp. podľa bodu 9 rozsudku 2.500 eur mesačne od jesene 2018 min. do februára 2019), čo napokon vyplýva aj zo samotnej výpovede odsúdeného vykonanej v tejto trestnej veci 16. decembra 2020 (pán R. mu doniesol niekedy 2.500 eur, niekedy 2.000 eur, netrvalo to ani rok, pán T. mu odovzdal 1.000 eur, pán Q. možno 300 eur mesačne za sledovanie politikov od polovice roku 2015 do cca februára 2016), pričom ako vecne správne uviedol prvostupňový súd z pohľadu skutku v bode 1 rozsudku, sem treba zaradiť aj finančné prostriedky, ktoré získal odsúdený na základe jeho účelového povýšenia, v dôsledku čoho mu bol vyplácaný výrazne vyšší služobný plat (rozdiel niekoľko tisíc eur ročne v čistom v rokoch 2017 a 2018 oproti predošlým rokom).

V tomto ohľade bolo teda nevyhnutným uložiť peňažný trest, aby tým v zásade došlo predovšetkým k odňatiu výnosov z trestnej činnosti a tento môže byť z pohľadu účelu trestu samozrejme uložený aj vo vyššej výmere ako sú výnosy z trestnej činnosti. Uloženie peňažného trestu oproti pôvodne uloženému trestu prepadnutia majetku nemožno považovať za prísnejší trest, keďže trest prepadnutia majetku postihoval celý majetok obvineného, zatiaľ čo peňažný trest sa vzťahuje len na jeho určitú časť, v danom prípade na sumu 15 tis. eur. Pritom odhliadnuc od iných príjmov či majetkových aktív odsúdeného, podľa vyjadrenia samotného odsúdeného na hlavnom pojednávaní na rodinný dom, v ktorom býva, si zobral úver, v súčasnosti so zostatkom cca 45 tis. eur, z čoho je zrejmé, že hodnota iba samotného rodinného domu je vyššia ako uložený peňažný trest.

Treba zdôrazniť, že uloženie peňažného trestu v pôvodnom rozsudku vylučovalo ustanovenie § 34 ods. 7 písm. c) Tr. zák., podľa ktorého popri sebe nemožno uložiť peňažný trest a trest prepadnutia majetku (výnosy z trestnej činnosti by boli v takom prípade odňaté uložením trestu prepadnutia majetku, ktorý v zásade postihuje celý majetok odsúdenej osoby).

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že uloženie peňažného trestu v danej výmere v napadnutom rozsudku bolo v súlade so zákonom a vecne správne.

K inému záveru dospel odvolací súd ohľadom uloženia náhradného trestu odňatia slobody vo výmere pätnásť mesiacov ustanovenému pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. a jeho uložením došlo napadnutým rozsudkom k porušeniu ustanovenia Trestného zákona, čo bolo dôvodom zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por.

Účelom ustanovenia náhradného trestu odňatia slobody podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. je v zásade pod hrozbou nariadenia výkonu náhradného trestu odňatia slobody motivovať odsúdenú osobu, aby priorityne zaplatila peňažný trest. To však nič nemení na skutočnosti, že v prípade nezaplatenia peňažného trestu, dochádza v zásade (pokiaľ nepríde k rozhodnutiu o upustení od výkonu peňažného trestu) k nariadeniu výkonu náhradného trestu odňatia slobody.

V prejednávanej veci došlo k situácii, že odsúdenému bol pôvodným rozsudkom uložený úhrnný trest odňatia slobody s použitím ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu podľa § 39 ods. 3 písm. d) Tr. zák. vo výmere dva roky, t. j. na samej dolnej hranici mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody, pod ktorú súd nesmie ísť, takže uloženie miernejšieho trestu odňatia slobody už nepripadalo do úvahy.

Nie je spornou skutočnosť, že pôvodný rozsudok bol vo výroku o treste zrušený na základe obnovy konania podanej odsúdeným v jeho prospech (dôvodom bolo uloženie trestu prepadnutia majetku podľa zákonného ustanovenia, ktoré bolo Ústavným súdom SR vyhlásené za nesúladne s ústavou). V takomto prípade podľa § 405 písm. b) Tr. por. nesmie byť odsúdenému uložený prísnejší trest ako bol uložený v pôvodnom rozsudku. Zákaz zmeny k horšiemu (tzv. reformationis in peius) sa v tomto prípade týka iba výroku o treste, pričom treba brať zreteľ na uložený trest ako celok (napríklad nie je vylúčená situácia,

že v novom konaní bude uložený aj ďalší druh trestu, pokiaľ dôjde k zníženiu výmery iného druhu trestu či k jeho neuloženiu). Zmyslom zákazu zmeny k horšiemu je, aby rozsudok mohol byť napadnutý riadnym či mimoriadnym opravným prostriedkom zo strany obvinenej osoby za účelom jeho prieskumu nadriadeným súdom bez rizika zhoršenia jeho postavenia.

Odsúdenému boli uložené napadnutým rozsudkom rovnaké druhy trestov v rovnakej výmere ako v pôvodnom rozsudku s tým, že namiesto trestu prepadnutia majetku bol uložený peňažný trest 15 tis. eur spolu s náhradným trestom odňatia slobody vo výmere pätnásť mesiacov.

Treba uviesť, že k zaplateniu peňažného trestu nie je možné odsúdeného nejakým spôsobom donucovať a podľa zákonnej úpravy má odsúdený v podstate na výber, či peňažný trest zaplatí, alebo v opačnom prípade vykoná náhradný trest odňatia slobody a v tomto význame nie je určujúcim, resp. je irelevantným, či je alebo nie je hrozba výkonu náhradného trestu odňatia slobody reálna. Podľa napadnutého rozsudku by odsúdenému v prípade nezaplatenia peňažného trestu mal byť nariadený náhradný trest odňatia slobody v výmere pätnásť mesiacov, a to bez ohľadu na uložený trest odňatia slobody vo výmere dva roky. Teda v takom prípade by mal spolu s uloženým trestom odňatia slobody vo výmere dva roky odsúdený vykonať trest odňatia slobody celkovo tri roky a tri mesiace, čo je nepochybne z pohľadu posúdenia ako celku trest prísnejší oproti trestu odňatia slobody vo výmere dva roky a trestu prepadnutia majetku uloženým v pôvodnom rozsudku (popri treste zákazu činnosti uloženom identicky v oboch rozsudkoch). V tejto súvislosti treba uviesť, že trest spojený s odňatím slobody (za ktorý treba považovať aj ustanovený náhradný trest odňatia slobody navyše vo výmere niekoľkých mesiacov), je v zásade prísnejší ako trest postihujúci majetok odsúdeného (trest prepadnutia majetku).

V prejednávanej veci vzhľadom na nemožnosť uloženia miernejšieho nepodmienečného trestu odňatia slobody nastáva s poukazom na § 405 písm. b) Tr. por. špecifická situácia, na ktorú treba aplikovať ustanovenie § 57 ods. 3 druhá veta Tr. zák., podľa ktorej náhradný trest nesmie spolu s uloženým trestom odňatia slobody presahovať zákonom dovolenú hranicu trestnej sadzby, ktorou je v prejednávanej veci, vzhľadom na zásadu ustanovenú v § 405 písm. b) Tr. por., nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere dva roky uložený pôvodným rozsudkom Špecializovaného trestného zo 16. mája 2022. V takomto prípade podľa § 57 ods. 4 Tr. zák. súd nemal náhradný trest odňatia slobody ukladať. Takto mal teda správne postupovať prvostupňový súd a náhradný trest odňatia slobody pre prípad úmyselného zmarenia výkonu peňažného trestu odsúdenému neustanoviť.

S poukazom na uvedené skutočnosti odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok prvostupňového súdu a odsúdenému sám rozsudkom uložil rovnaké druhy trestov v rovnakej výmere ako prvostupňový súd s tým rozdielom, že odsúdenému nebol podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. ustanovený náhradný trest odňatia slobody pre prípad úmyselného zmarenia výkonu peňažného trestu (zároveň bolo vymedzenie poľahčujúcich okolností, resp. ich pomer s priťažujúcimi okolnosťami vyjadrený iba pri uložení úhrnnom treste odňatia slobody, keďže ďalšie uložené druhy trestov majú vzhľadom na ustanovenie § 41 ods. 2 posledná veta Tr. zák. doplňujúci charakter). Povinnosť zaplatiť uložený peňažný trest odsúdeným tým však nie je dotknutá.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.